

Ulven kommer

socioøkonomiske effekter

Gamborg, Christian; Lundhede, Thomas; Thorsen, Bo Jellesmark

Published in:
Naturen i computeren

Publication date:
2015

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Gamborg, C., Lundhede, T., & Thorsen, B. J. (2015). Ulven kommer: socioøkonomiske effekter. I L. Thostrup (red.), *Naturen i computeren: temahæfte 2015* (s. 18-19). Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet. http://www.science.ku.dk/oplev-science/gymnasiet/undervisningsmaterialer/temahaefter/Temah_fte_2015_web.pdf

ULVEN KOMMER

– SOCIOØKONOMISKE EFFEKTER

Af lektor Christian Gamborg, lektor Thomas Lundhede og professor Bo Jellesmark Thorsen, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet

I de senere år har en række dyrearter holdt deres indtog i Danmark til glæde for nogle og til gene for andre. Ulven er genindvandret til de jyske landskaber efter omtrent 200 års fravær. Det indebærer udfordringer for forvaltere af naturen, men samtidig rejser der sig naturligt en lang række spørgsmål hos danskere i både byerne og på landet – blandt andet i hvilket omfang ulve kan komme i konflikt med andre anvendelser og brugere. Til at svare på disse spørgsmål kan modeller af effekter af ulvens genindvandring være en hjælp.

De samfundsøkonomiske effekter af genindvandring af ulv i Danmark kan – forventer man især – mærkes i jordbruget (husdyrbruget), blandt jægere og jagtudlejere samt nok i mindre grad i friluftslivet og turismen. I andre lande i samme situation har der været mest fokus på tab af husdyr fra græsningsområder. Forskning viser dog, at husdyr kun udgør en forsvindende lille del af byttedyrene for ulve, når rådyr, kronvildt, vildsvin og andre fritlevende byttedyr er til rådighed. En anden aktivitet, der derfor kan påvirkes af en eventuel ulvebestand, er jagten.

Der er særligt to måder, som vildtudbyttet – og dermed jagtlejen – på et areal kan påvirkes på, hvis et ulvekobbel slår sig ned i et område. Den første og direkte effekt er gennem ulvenes prædation, det vil sige, når ulvene fanger, dræber og eventuelt æder andre vilde dyr. Det er vildt,

som muligvis kunne have været genstand for jagt, og det må betragtes som en samfundsøkonomisk omkostning. Den anden, og indirekte, effekt er, at ulvenes tilstedeværelse muligvis vil påvirke, hvordan vildtet fordeler sig i landskabet. Dermed kan der ske en omfordeling mellem lodsejerne af jagtens værdi.

KONSEKVENNS FOR VILDTUDBYTTE – JAGTLEJEMODE

Der findes relativt lidt dokumenteret viden om de økonomiske effekter på jagtlejen og jagtens værdi af en genindvandring af ulve, så en måde at få et bud på omfanget af de effekter er gennem brug af en model, der indregner jagtlejens følsomhed over for mængden af vildt, der skydes, fordelt mellem råvildt, kronvildt og småvildt. Omtrent halvdelen af alle jægere i Danmark betaler jordejere for at kunne gå på jagt på deres jord. På baggrund af data fra 751 jagtle-

Jagtlejens gennemsnitlige størrelse i kroner pr. hektar (2007-tal) i de gamle amter samt det antal observationer, estimerne bygger på, og den gennemsnitlige jagtlejeaftales antal hektar. Kilde: Lundhede et al. (2009).

Vil du vide mere?

Socioøkonomiske aspekter af genindvandring af ulv i Danmark. IFRO Rapport 226. Af Gamborg, C., Vogdrup-Schmidt, M., & Thorsen, B.J. 2013. 34 sider. Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO), Københavns Universitet. ISBN: 978-87-92591-44-9.

Hvad bestemmer jagtlejen? Af Lundhede, T.H., Jacobsen, J.B., & Thorsen, B.J. 2009. I: Kanstrup et al. (red.), 2009. *Vildt & Landskab. Resultater af 6 års integreret forskning i Danmark 2003-2008*.

	FORMODET ULVEPRÆDATION	ET JAGTAREAL LIDT UNDER GENNEMSNITTET FOR REGIONERNE		ET JAGTAREAL MED HØJERE UDBYTTET	
Udbytte		Før	Efter	Før	Efter
Råvildt/100 ha	2,00	5,00	3,00	10,00	8,00
Kronvildt/100 ha	0,22	0,50	0,28	5,00	4,78
Jagtleje DKK/ha		231	214	468	434

Simulering af mulige effekter på jagtlejen pr. ha af ulveprædation af råvildt og kronvildt. Kilde: Gamborg et al. (2013).

jeftaler har forskere ved Københavns Universitet lavet en model, der kan skønne jagtlejen på et givet område på baggrund af oplysninger om de forskellige faktorer, der påvirker jagtlejeprisen, for eksempel skovandel, beliggenhed og ikke mindst vildtudbytte.

BRUG FOR MODELLER

På baggrund af modellen vurderes den samfundsøkonomiske effekt af tabte jagtlejeindtægter fra det, ulven

fortærer inden for et ulvevir på 250 km², til at ligge i størrelsesordenen 150.000-350.000 kroner pr. år. Det skal understreges, at dette tal baseret på en model hviler på en række afgørende antagelser, og her er den centrale antagelse, at *alt*, hvad ulven dræber, alternativt ville være blevet nedlagt på jagt.

Diskussionen om ulvens genindvandring handler overordnet om samspillet mellem menneske og natur; hvor

meget kontrol skal der være over (de vilde) dyr, og i hvilket omfang skal vi mennesker definere landskabet? For at svare kvalificeret på disse spørgsmål og lave en forvaltningsplan for ulv kan der i mangel af reelle data være god brug for modeller af de samfundsøkonomiske aspekter.